

Tartu Aleksandri Koguduse Sõnumid

Detsember 2003

nr 12(13)

+

Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimel.

Kristus on üles tõusnud!

Kuidas on võimalik, et me ei usu seda, et Jumal hoolib meist? Kas sellepärast, et me ise ei armasta? Ikka veel usume pigem halastamatut ja julma Kristust, kui et inimesearmastajat. Kas sellepärast, et oleme halastuseta? Kui kaua veel otsustame iseendis oma ligimese elu üle, et mida ta teeb õieti ja mida valesti? Kuidas see saab nii olla, et päevast päeva ja tunnist tundi lahkame oma ligimese elu: näe, see on eksimine, ränk, saatuslik eksimine; aga see, noh, ütleme, on hea. Ja usume ja õpetame, et Jeesus on samasugune urgitseja ja kohtumõistja. Kas tunneme me väga enestes hetkel, mil oma ligimese hukka mõistame, tema elu äärmuseni lahkame? Kas pole juhtunud, et peame oma arutlusi ja nägemusi jumalikeks, Jumalast lähtuvaiks? Mõistame kohut, ja meile tundub, et lähtume Pühakirjast, kümnest käsust ja mäejutlusest, aga ometi sel hetkel hukkame Jeesust, sest ei armasta - ja just sellepärast Kristus risti löödi. Näeme oma ligimese silmas pindu ja tema käes piletit põrgu, aga palki, mis meid pimestab, oma silmas ei näe.

Pigem toome ligimese elust esile iga halva ega näe head. Paneme oma ligimesele koormaid, mida ise ei suuda kanda, ja ega ei tahagi. Ja muidugi oleks siin nüüd rumalus küsida: miks, miks mu ligimene küll on selline. Miks, Jumal? Selle küsimusega jõuame Jumala süüdistamiseni. Juba see küsimus - miks, Jumal? - on süüdistav.

Kuidas ma niimoodi suudan teha? - kas oleme seda endilt küsinud kunagi. Kas pole meil endi pärast paha hakanud, et sellised ülekohtused oleme? Oma ligimese pattu lahkame, aga enda oma pärast ei nuta. Ja me tahame, et Jumal kuuleks ja täidaks meie palved! See on lihtne: ole halastav, ja Kristus Jeesus tundub sulle halastav, sest Ta on seda. Ole pikameelne, ja Jumal näib sulle otsatu meri, sest Ta on seda. Kristus on meie ligimene. Millal küll see meie hinge juurdub?

Aga see inimene on ju selline kuri, ütleme. Pimeda inimese arusaam on selline, et valgust pole olemas. Jeesus ei rääkinud mitte ainult variseridele, vaid igale ühele meist, sest Ta on meid armastav Jumal. Sama kohus, millega me ähvardame oma ligimest ootab igaihte - see on Jeesuse õpetus. Aga mis see minusse puutub, mõtleme oma kõrkuse haripunktis. Meil on mõrvad, vägistamised, röövid, sõjad, enesetapud - ainult sellepärast, et kurjad oleme. Mitte sellepärast, et minu ligimene on kuri (sest ta pole seda), vaid mina olen kuri, jumalatu.

Vennad ja õed! Palvetagem lakkamatult teineteise eest. Ainult niimoodi suudame Kristust selles maailmas kuulutada. Ainult koos saame püha liturgiat oma elus teostada. Issand Jeesus armaku meid.

Jeesus, armasta meid. Amen.

Preester Orenti,
Tartus, 11.12. 2003.

Kõigepüham Jumalasünnitaja, päästa meid.

+

MEIE ISSANDA JEEBUS KRISTUSE SÜNDIMISE PÜHA

25. detsember

Aga kui aeg täis sai, läkitas Jumal oma ainusündinud Poja (Ga 4,4), et päästa inimkond. Neil päevil, kui üheksas kuu pärast peaingel Gaabrieli kuulutust kõigepühamale Neitsile Naatsaretist (“Ole rõõmus, sa armuleidnu, ... sa saad käima peale ja tood ilmale poja”) oli kätte jõudnud, andis keiser Augustus käsu üles kirjutada kogu Rooma Impeeriumi elanikud. Vastavalt sellele käsule pidid kõik minema oma linna, et end kirja lasta panna. Siis läks ka õiglane Joosep kõigepühama Neitsiga Taaveti linna Petlemma, sest nad mõlemad olid pärit Taaveti kojast. Kuid Maria ja Joosep ei saanud üheski majas ööbimiskohta, sest selles väikeses linnas oli rahvaloenduse pärast väga palju inimesi, ja nad leidsid ulualuse koopas, mida karjused kasutasid lambaaedikuna. Selles koopas sündis kõigepüham Neitsi maailma Päästja, Issand Jeesus Kristuse. Ta kandis Teda valuta, sest Ta oli patuta eostatud Püha Vaimu väest, ja mitte inimesest. Neitsi ise mähkis lapsukese, kummardas Teda kui Jumalat ja pani Ta sõime magama. Siis astus õiglane Joosep ligi ja kummardas Teda kui jumalikku Vilja neitsi üsast. Siis tulid karjused inglite juhatamisel põlluväljadelt ja kummardasid Teda kui Messiasist ja Päästjat. Karjused kuulsid inglite hulka laulmas: “Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu ja inimestest hea meel” (Lk 2:14). Sel ajal tulid ka Hommikumaa targad kulla, viiruki ja mürriga – neile juhatas teed imeline täht – ning kummardasid Teda kui kuningate Kuningat, ja tõid Talle oma annid (Mt 2:11). Nõnda siis tuli Ta maailma kui see, kelle tulemist olid prohvetid ette kuulutatud ja kes sündis viisil, nagu oli kuulutatud: kõigepühamast Neitsist, liha poolest Taaveti soost, Petlemmas ja ajal, kui Jeruusalemmas ei olnud enam Juuda soost kuningat, vaid troonil istus võõrast päritolu Herodeses. Pärast paljusid sõnumitoojaid ja ettekuulutajaid, prohveteid ja õiglaseid, tarkasid ja kuningaid ilmus lõpuks Tema, maailma Issand ja kuningate Kuningas, et täide viia inimkonna lunastamise töö, mida ei saanud teha Tema sulased. Tema päralt olgu igavene au ja kiitus. Aamen.

Mõtisklemiseks

Petlemmas sündinud Issand Jeesust kummardasid esimesena karjused ja Hommikumaa targad – selle maailma kõige lihtsamad ja kõige targemad. Meiegi päevil on need, kes kummardavad Issand Jeesust kui Jumalat ja Päästjat kõige siiramalt kas selle maailma kõige lihtsamad või kõige

targemad. Kuid väändunud lihtsus ja hulluslik tarkus on alati olnud Kristuse jumalikkuse ja Tema rõõmusõnumi vaenlasteks. Kes olid aga need Hommikumaa targad? Seda küsimust on lähemalt uurinud p. Dmitri Rostovist. Tema kinnitusel olid nad väikeste linnade kuningad Pärsia, Araabia ja Egiptuse regioonist. Samal ajal olid nad väga õpetatud mehed

*Jeesuse Kristuse sündimise püha 25 detsember
Jeesus Kristust kummardama tulnud maagid Melchior, Kaspar ja Balthasar.*

astroloogia alal. Neile ilmus imeline täht, mis kuulutas uue Kuninga sündi. P. Dmitri järgi ilmus see täht üheksa kuud enne Issand Jeesuse sündimist, see tähendab ajal, mil kõigepüham Jumalaema sai käima peale. Targad veetsid need üheksa kuud tähte uurides, valmistudes nii oma retkeks. Nad jõudsid Petlemma vahetult pärast maailma Päästja sündimist. Neist ühe nimi oli Melhior. Ta oli vana ja kortsuline, pikkade valgete juuste ja habemega. Tema tõi Issandale kingiks kulda. Teist meest kutsuti Kaspariks – punapalgelise näoga, noor ja ilma habemeta. Tema tõi Issandale viirukit kingiks. Kolmanda nimi oli Balthasar – mustanahaline ja tiheda habemega. Tema tõi Issandale kingiks mürri. Pärast tarkade surma viidi nende kehad Konstantinoopolisse, Konstantinooplist Milaanosse ja Milaanost Kölni. Võiks veel lisada seda, et need kolm tarka esindavad inimsoo kolme rassi, mis kasvas välja Noa kolmest pojast Semist, Hamist ja Jafetist. Pärsiasi esindab Jafet, araablasi Sem ja egiptlasi Ham. Nõnda siis võib öelda, et nende kolme kaudu kummardab kogu inimsugu meie lihakssaanud Issandat ja Jumalat.

Pealaul (4. lv)

Sinu sündimine Kristus, meie Jumal valgustas maailma tõe tundmise valgusega, sest Temas õppisid tähtede teenijad ühe tähe läbi Sind, õiguse Päikest, kummardama ja Sind, kõrget Päevatõusmist, tundma. Issand, au olgu Sulle.

Kondak (3. lv)

Täna sünnitab Neitsi Selle, kes kõigest loodust kõrgem on ja maa toob koopa Sellele, kelle ligi ei või saada. Inglise laulavad kiites karjastega, targad reisivad tähe järele, sest meie pärast on sündinud üks väike Lapsuke, see igavene Jumal.

Jutlus

Jumala Poja, meie Issanda sündimisest.

Ma olen lähtunud Isast ja tulnud maailma (Jh 16:28)

Ainusündinud Jumala Poeg, mu vennad, on sündinud Isa igavikus ilma emata ja ajas on Ta sündinud Emast ilma isata. See esimene sündimine on Püha Kolmainsuse seletamatu saladus igavikus, ja teine sündimine on Jumala väe ja Tema inimsoo armastuse saladus ajas. Suurim ajaline saladus vastab suurimale igavikulisele saladusele. Laskumata oma pisukese arusaamise valgusega sellesse suurimasse saladusse, jäägem rahule, mu vennad, avastusega, et meie lunastus on pärit mitte inimesest

ega maa pealt, vaid nähtamatu maailma suurimatest kõrgustest, jumalikust maailmast. Niisugune on Jumala armulisus ja selline on inimese suurus, et Jumala Poeg ise tuli igavikust aega, taevast maa peale, auhiilguse aujärjelt karjaste koopasse ainuüksi selleks, et päästa inimene, et puhastada ta patust ja juhatada tagasi paradiisi. *Ma olen lähtunud Isast*, kus Tal oli kõik, *ja tulnud maailma*, mis ei suutnud Talle midagi anda. Issand sündis koopas näitamaks maailmale, et kogu maailm on pime koobas, et vaid Tema suudab valgustada. Issand sündis Petlemmas näitamaks, et Tema on ainus elu Leib, mida õige väärrib.

Oh Issand Jeesus, elava Jumala Poeg enne kõiki aegu, ja Neitsi Maria Poeg, valgusta meid ja toida meid Iseendaga. Sinu päralt on au ja kiitus igavesti. Aamen.

KÕIGEPÜHAMA JUMALASÜNNITAJA ÜLDINE MÄLESTUSPÄEV
26. detsember

Issanda sündimise teisel päeval annab kristlik Kirik au ja kiitust kõigepühamale Jumalaemale, kes tõi ilmale meie Issanda ja Jumala ja Päästja Jeesus Kristuse. Seda püha kutsutakse "üldiseks mälestuspäevaks" seepärast, et sel päeval tulevad kõik usklikud kokku teda, Jumalaema, austama ja pühitsevad seda võidukalt tema auks peetaval teenistusel. Okridis kajastub igivana tava, et Issanda sündimise püha teisel õhtul peeti õhtuteenistus ainult Jumalaema kirikus. Kogu vaimulikkond ja rahvas olid seal koos kõigepuhtamat Jumalaema austamas.

[Tõlgitud teosest (v.a pealaulud): **Püha piiskop Nikolai** 1986. The Prologue from Ochird. Lives of the Saints and Homilies for Every Day in the Year. Part Four: October, November, December. Tr. Mother Maria. Birmingham: Lazaria Press, pp. 369-372.]

PÜHADE ALEKSANDRITE ELULOOD.

Püha märter Aleksander, Jeruusalemma piiskop
mälestuspäev 12. detsember
uue kalendri järgi

Püha märter Aleksander, Jeruusalemma piiskop oli suure kirikuisa Aleksandria Klemensi õpilane (+u 217). III sajandi alguses valiti ta Kapadookia Flavia piiskopiks. Keiser Septimus Severuse (193-211) valitsusajal oli püha Aleksander oma usu pärast kolm aastat vangikongis. Pärast vabanemist läks ta palverännakule Jeruusalemma pühadesse

paikadesse. Jeruusalemmas valiti ta ülevalt tulnud ilmutuse järgi kaasvalitsejaks pika eaga austatud patriarh Narkissose kõrvale (212 a). See oli vanakiriku praktikas äärmiselt harva esinevaks juhtumiks. Pärast patriarh Narkissose siitilmast lahkumist valitses püha Aleksander piiskopina Jeruusalemma Kirikut 38 aastat, juhtides oma karja ning tehes kristlikku valgustustööd suure armastusega. Kristlaste austuse teenis ta sellega, et kogus Jeruusalemmas suure hulga kristlike kirjameeste teoseid, moodustades raamatukogu. Püha Aleksander lahkus siitilmast vangistuses olles keiser Deciuse (249-251) tagakiusamiste ajal.

Püha märter Aleksander, Jeruusalemma piiskop, palu Jumalat meie eest!

KUIDAS EESTI RAHVA MUUSEUM SAI OMA HOIDLAKS MEIE KIRIKU ÜLEMISE ALTARISAALI

Möödunud aasta jõululaupäev oli tähtis meie koguduse ajaloos - allkirjastati akt Eesti Rahva Muuseumi hoidla väljakolimisest meie kiriku ülemisest altarisaalist ja saali võtmete üleandmisest. Võtmed oli 1983. aastal hoidla kirikusse kolimiseks üle võtnud muuseumi toonane direktor Aleksei Peterson. Tema tegevus on kirikule väga olulise tähtsusega - ta hoidis ära Tartu toonase linnavõimu kava rajada kirikusse spordisaal.

Jutuajamine hr. Aleksei Petersoniga, kes oli Eesti Rahva Muuseumi (nõukogude ajal tuntud Eesti Riikliku Etnograafiamuuesuminime all) direktor ajal, mil muuseumi hoidla kolis meie kiriku ruumidesse ja rentis neid kuni möödunud aasta jõuludeni, leidis aset 1.jõulukuu päeval muuseumi näitusemajas.

Hr. Peterson, kes on ka ise õigeusklik, nõustus lahkesti rääkima lugu sellest, kuidas muuseum sai kirikuhoonesse hoidlaruumi.

Eellugu ehk muuseumi ruumikitsikus

Hr. Petersoni jutustuse järgi sattus ERM 1944. aasta suurpommitamise tagajärjel oma Raadil asunud ruumide kaotuse tõttu ruumikitsikusse, mis leidis lahendi alles kirikusaali oma valdusse saamisega. Juba sõjajärgsetel aastatel võttis ERM oma põhisuunaks Eesti maaelu ning rahvuskultuuri rahva meeles hoidmise ja seetõttu koguti arvukalt küüditamise ja kolhoseerimiste tagajärjel rahvale tarbetuks muutunud taluatribuutikat.

Peale selle korraldati rohkesti ekspeditsioone mitmete soomeugri vennasrahvaste juurde, kelle rahvuskultuuriga seotud esemeid hangiti muuseumile samuti hulgaliselt. Eksponaatide laekumise poolest kujunesid eriti viljakateks 70ndad aastad, mistõttu ruumikitsikus muutus nii talumatuks, et sama aastakümneni esimesel poolel kavandati koguni muuseumi tegevuse lõpetamist, mida eriti tingis asjaolu, et tollased riigi-ega linnavõimud ei soosinud midagi, mis Eesti rahvuskultuuriga seondus ja nii ei saanud muuseum riigilt mitte mingit abi oma olukorras.

Raamatukogult saadi kirikuvõtmed

Oma akadeemilise karjääri jooksul oli A. Peterson (hariduselt etnoloogiadoktor) osanud hea diplomaadina muuseumi ja TRÜ Raamatukogu vahel luua sõbralikud sidemed saamaks abi eksponaatide hankimise osas. Seoses TRÜ uue raamatukoguhuone valmimisega 1982. aastal Struwe tänaval, kolis kirikust välja raamatukoguhoidla. Raamatukogu tollase direktori Laine Peebu kaudu oli hr. Peterson asjade kulgemisest teadlik. Ja nii küpses tal juba pikka aega plaan saada kirikusaal muuseumi hoidlaks. Kui kirikusaal 1983. aastal vabastati, tegi A. Peterson Laine Peebuga kohtumisel viimasele ettepaneku kirikuvõtmed talle anda. Peep nõustus.

Käsust üleastumine

Ühel sama aasta päeval helistas A. Petersonile tollane Tartu linna komparteiakomitee peasekretär Indrek Toome ja käskis Petersonil kahe päeva jooksul kirikuvõtmed Toome kabinetti tuua. Linnal oli tühjaksjäänud kirikusaaliga nõukogude ajale tüüpiline plaan, millega meie kirikut oleks tabanud Maarja kiriku saatuse võimla rajamine. Hr. Toome lubas Petersoni suhtes käsutäitmisest keeldumise korral tarvitada karme meetmeid, mida tema selline positsioon võimaldas tollal tarvitada. Hr. Peterson otsustas keelduda, öeldes, et eksponaadid on juba kirikusaali toodud, kuigi tegelikult alles kavatseti seda teha, püüdes veel ka anda mõista, et muuseumiinimesed keelduvad asju välja viimast. Vastuseks sellele lubas Indrek Toome saata kirikusse julgeolekumehed, kes kirikuukse sisse murraksid ja asjad sealt välja tõstaksid. Petersoni ei heidutanud seegi ähvardus, ta vastas vaid, et sündigu väljatõstmine pealegi, igatahes muuseumirahvas, kes olnud Petersoni jutu järgi palju vaeva asjade kohaletoimetamisega näinud, ei nõustuvat oma vaeva tühja laskma. Ja paar päeva pärast vestlust laskiski A. Peterson kirikusaali osa eksponaate viia.

Mis Petersoni käitumisele järgnes?

Ja jäigi Peterson kindlaks otsusele võtmeid mitte loovutada. Selle peale võinuks tõesti karistus järgneda, kuid asi piirdus siiski vaid Petersoni

reputatsiooni halvenemisega parteis, kus ta sattus n. ö. "musta nimekirja", samuti jäeti hr. Peterson ilma Eesti NSV Ülemnõukogu presiidiumi aukirjast.

Petersoni sellisel pääsemisel mängis vahest oma osa ka tol ajal puhuma hakanud uued tuuled. Eelmisel aastal oli surnud Brežnev, riigi õhustikus oli tunda vabanemise vaimu ning asjaolusid ja vaateid hakati ümber hindama. Hr. Petersoni arvates aga oli peapõhjus tollase kultuuriministeeriumi ja minister Johannes Loti soosivas suhtumises eesti rahvakultuuri, mida Lott väga hinnanud, ja kes toetas muuseumi tegevust, abistades viimast nende eksponaadiretkedel ja ruumideotsinguil. Vahest ei tahtnud Tartu linnavõimud kultuuriministeerimiga konflikti sattuda, mis tõenäoliselt oleks juhtunud Petersoni karistamise korral.

Kirikuruumes viibitud aastad

Paar päeva pärast nimetatud intsidenti alustati ehitustöid: raudtellingute ja puulaudise abil muudeti kirikusaal kahekorruseliseks, ülemise korruse juurde liideti ka rõdu. Kummagi korruse 3-meetrine kõrgus (saali kõrgus poolitati) ja 10000 m²ne ruumi pindala löid ideaalsed võimalused eksponaatide hoiuks, ka suuremõõtmeliste esemete paigutamiseks. Mõlemale väljaehitatud korrusele naelutati palju ühesuuruseid riuleid. Ülemine korrus koos rõduga oli tervenisti soomeugri maadesse tehtud ekspeditsioonidelt kogutu päralt, alumisel asus põrandal Eesti maarahva sõiduriistu – saane, vankreid, vanu jalgrattaid jm., ülemised allsaali riulid olid samuti retkedel soomeugrilastelt kogutu päralt, alumistele jäi igasugust muud eesti rahvuskultuuri puudutavat atribuutikat. Ehitusele saadi mehi toonasest Tartu Ehitustrustist, kuid osa võttis ka ühiskondlik-kasuliku töö tunde võtvaid kooliõpilasi

Ajastut, mil kirikusaal muuseumi kasutada oli, hindas A. Peterson väga viljakaks. Esiteks andis see muuseumil võimaluse jätka kogumisretki veelgi, ja senisest rohkem, samuti võis muuseum lubada viljakamat eksponaatide kogumist, sest ruumi oli külluses - see võimaldas omistada igale esemele oma museoloogilise koha. Eriti soojalt kiitis hr. Peterson looduslikust materjalist tehtud kiriku hoiutingimusi – talvel ei kimbutanud esemeid liigne niiskus ega suvel liigne kuivus - ruum oli hea ehituse tõttu võimeline hoidma asjade jaoks vajalikku ühtlast temperatuuri. Muuseumirahvas käis koristamas, esemeid hooldamas ja ka kütmas - ehkki seda viimast polnud hr. Petersoni sõnul ruumi soodsas mikrokliimaskiimas isegi talvel kuigi tihti vaja. Ka sooritati vajalikke pisiremonte ja ka üks suurremont 1998. aastal, kui muuseum omal kulul vahetas välja läbijooksnud katuse koos kõigi tornikuplitega .

Hästi saadi läbi ka kiriku allkorrust kasutanud adventistide, metodistide ja baptistide kogudustega, kes olid ka muuseumi ja selle tegevusega väga rahul, kuna tänu muuseumile jäi kirikusse asutamata spordisaal, millest

kostnud müra oleks jumalateenistusi häirinud ja vahel sai koguni koguduste asemel terve hoone kommunaalmaksed makstud.

Et kiriku kellatorni on ainus tee suure saali sissepääsu kaudu ja kogudusel ülemise saali võtmeid ei olnud, ei pääsenud kogudus ka kellatorni ega olnud võimalik kella lüüa ajal, mil muuseum ruumes rendil oli – vahel harva siiski, kui õnnestus muuseumilt võtmeid laenata.

Kui kirik 1996. aastal Püha Aleksandri kogudusele tagastati, sõlmiti kiriku ja muuseumi vahel rendileping 10 aastaks, kuigi muuseumirahvas plaanis ära kolida veelgi varem ja hakkaski juba 2001. aasta lõpul tasapisi esemeid kirikust ära viima. Kogudusele tähendas hoidla väljakolimine sissetulekuallika kaotust, mis saadud rendi näol olemas oli ja mis suutis kõik kiriku kommunaalkulud katta.

Lõpetuseks

Lõpetuseks rääkis hr. Peterson, et oma muuseumi heaks tehtava töö ja kirikus rendil oldud aastate vältel ei kartnud ta kordagi võimude samme. Ta ei kartnud riskida isegi oma direktorikohaga, mis oli tollel ajal väga prestiižne.

Allakirjutanu tundis huvi, kas oma osa hr. Petersoni tööil polnud ka selles, et viimane on samuti õigeusklik – ristiti sündimise järel Sangastes, tema sünnikodu õigeusu kirikus. Hr. Peterson oli tõesti hoidnud endas ka usutundeid alal, hoides ja säästes Aleksandri pühakoda südames ja lootis ka iseenda ning muuseumi vaeva ja hoolega seda, mida kasvõi kiriku katusest näha võib.

Kogudus on hr. Petersonile ülimalt tänulik, et tema tegevuse tulemusena ei lastud kirikuhoonel käest minna ajal, kui kogudust seal ei olnud.

Muide, hr. Peterson külastas ka 30ndal lõikuskuu päeval toimunud kiriku taaspühitsusteenistust.

Hr. Aleksander Petersoni küsitles Frederik Raudsaar

KOGUDUSE KROONIKA

Ühel ajal ...

- ◆ Tartu kristlike kirikute vaimulikel on kombeks kord kuus kolmapäeva hommikuti kell 8.00 kokku saada, et palvet teha ja omavahel juttu vesta uudistest, muredest, vaimulikest asjust - ühesõnaga soovitakse üksmeeles koosolemisest rõõmu tunda. Novembrikuu 19. päeval toimus Tartu kristlike koguduste vaimulike kohtumine meie koguduse juures, õigeusu kirikut esindas meie praost ülempreester Johannes Keskküla, meie koguduse vaimulikel olid muud väga tähtsad toimetamised. Kohale tulnute hulgast võiks mainida luterlasi Maarja

koguduse õp. Peeter Paenurme, Peetri koguduse õp. Kalle Mesilat, Pauluse koguduse õp. Annika Sipost; metodisti koguduse pr. Priit Gregorios Tamme. Koos koguduse liikmetega osaleti meie kirikus korralisel palvel, seejärel mindi kogudusemajja, kus leidis aset elav arutelu õigeusu kiriku vaimsusest ning arutati ka võimalikku ühist adventiküünla süütamist Tartus. Koosolemise lõppedes mindi rahu oma kiriku toimetamiste juurde tagasi, järgmist kokkusaamist on oodata detsembrikuus, siis juba mõne teise koguduse juures.

- ◆ 21. – 23. novembril viibisid meie koguduse diakon Afrat ja lugeja Raafael Soome Õigeusu Kirikus tegutseva Eesti Sõpruseltsi (VYS) kutsel Helsingis. 22. novembri õhtul võeti osa koguõisest jumalateenistusest Helsingi Uspenski Peakirikus, diakon Afrat palvetas altaris, kus tutvus ka Helsingi koguduse esipreestri Veikko Purmoneniga samal ajal, kui Raafael laulis kooris. Saades diakon Afrati käest eestikeelse jumalateenistusraamtu, ütles Helsingi koguduse ülemdiakon Juha Lampinen ühe väikese ekteenia külaliste auks eesti keeles. Soome külastamise peaesmärgiks oli teenida eestikeelsel liturgial Helsingi kogudusemaja kodukirikus - nimelt korraldab Eesti Õigeusu Kiriku Sõpruselts (VYS) Helsingis igal aastal eestikeelse Liturgia. Pühapäeval 23. novembril teeniti eestikeelne Liturgia preester Juha Hirvoneni juhatusel, kaasteenijateks üpr Toivo Palviainen ja diakon Afrat. Altariteenijaks oli suur Eesti sõber hüpodiaakon Rafael Rainer Ressler, vägevas meeskooris laulsid vend Rafaeli juhatusel Kalevi Euro, Eero Hakamies ja Teppana Euro. Lugejaks oli diakon Afratit omas kodus võõrustanud vend Ari Sirviö. Teenistusest võttis osa ligi kolmkümmend palvetajat, nende hulgas isegi kolm Helsingi eestlast. Peale Liturgiat istuti trapesal ja söödi lõhesuppi elava vestluse saatel. Diakon Afrat ja lugeja Raafael võeti Soomes väga väärikalt vastu ning sellest külaskäigust, kus sai sõlmitud mitmeid häid sidemeid tõuseb Jumala abiga tulevikus kindlasti tulu mõlematele vennaskirikutele.
- ◆ Samal ajal, kui dk Afrat ja lg Raafael soomlaste külalislahkusest osa said, oli meie koguduse preester Orenti kutsutud 23. novembril koos kaaskonnaga külla Viljandimaale EELK Karksi-Nuia kogudusele. Võõrustajaks oli meie koguduse kauaaegne sõber õp. Kalle Gaston, kelle kogudusel on tavaks korraldada igal kuul mingi sündmus, selle kuu sündmuseks oli kohtumine preester Orentiga. Kuna tegemist oli pühapäevase päevaga asuti Tartust teele peale Liturgiat, kohtumine Karksi-Nuia koguduse liikmetega algas 16.00 kohalikus pastoraadis, kohale oli tulnud kümnekond huvilist. Õp. Kalle esitas küsimusi ja õpetuse Orenti vastas, eesmärgiks oli õigeusu kiriku vaimsuse ja õpetuse tutvustamine. Pärast vestlust palvetati kirikus lugedes koos akatisti

kõigemagusamale Jeesusele. Meie koguduse poolt võeti kingituseks kaasa Jeesuse ikoon, veidi viirukit ja sütt, pudel veini Kagor ning Karksi koguduse raamatukogusse õigeusu kirjandust. Õhtuks oli õp. Kalle Gaston kütnud külalistele sauna, kuhu ka ühiselt mindi - kõik ikka selleks, et Jumalat kiita ja sõprusidemeid tugevdada.

- ◆ Mis muud kui suured tänud meie koguduse liikmeid võõrstanud Helsingi koguduse ja Karksi-Nuia koguduse vamulikele ja liikmeile – PALJU AASTAID!!!

KOGUDUSE JUHATUS ANNAB TEADA...

REMONDIST TARTU ALEKSANDRI KIRIKUS

Meie koguduse praeguse juhatuse valimisest saadik (2000. a.) oleme mõelnud koostöös meie Valitseja metropoliit Stefanose ja kirikuvalitsusega, kuidas muuta meie koguduse pühakoja alumise kiriku (soklikorrus) ruum selliseks, et seal oleks talvel soe ning peale jumalateenistust saaks seal ka muud tegevust arendada. Selleks oli koguduse juhatusel mitmeid ideid ja projekte, kuid polnud raha - sellel aastal avanes võimalus ideede teostamisega algust teha, sest meie kogudusele eraldati raha alumise kiriku soojussüsteemi paigaldamiseks ja remondiks. Projekti järgi tuleb sinna talvekirik, saal (söömiseks, loenguteks, koosolekuteks ja muuks koguduse tegevuseks), köök, raamatukogu, pühapäevakooliruum, WC ning dušširuum. Selle rahaga, mis kogudusele eraldati, valmib 2003. aasta jõuludeks küttesüsteem (maaküte radiaatoritega), vaheseinad, soojustatud lagi ja osaline seinte värvimine. Ühesõnaga kogu töö ei saa veel valmis ja järgmise juhatuse ülesandeks jääb alumise kiriku remondi lõpuleviimine.

NB!!! Kätte on jõudnud aeg, et koguduse rahaasjad selleks aastaks kokku tõmmata, selleks tuleb Kirikule maksta 2002. aasta sissetulekutest 8% ning ka mõned võlad tahavad tasumist. Iga koguduse liige peaks oma võimaluste piires detsembrikuus oma koguduse rahalist olukorda annetusega parandama. Issand õnnistagu annetajat!

Armastusega,
koguduse juhatus

TEATED

- ◆ Seoses EAÕK uue põhikirja vastuvõtmisega toimub 12. veebruaril 2003. aastal kell

18.00 Aleksandri kirikus - EAÕK Tartu Püha Aleksandri Koguduse Täiskogu.

Kõik koguduse liikmed on kohale oodatud, sest koguduse olevik ja tulevik on Jumala abiga meie teha. Täiskogul tutvustatakse EAÕK uut põhikirja ja valitakse koguduse juhatus. Täiskogu päevakord avaldatakse järgmises *Sõnumite* numbris.

Koguduse liikmete usin osavõtt koguduse Täiskogust on väga oluline!!!

Lugupidamisega, koguduse juhatus.

- ◆ Ikoonimaalimise kursus

Tallinna Püha Platoni Seminari raames alustab Soome Õigeusu Noorte Liit (ONL) ja Tartu Aleksandri koguduse koostöona Tartu Aleksandri kirikus (alumine talvekirik) tegevust ikoonimaalimise kursus 8. jaanuaril 2003 kell 16.30.

Esimesel korral otsustatakse, millise graafikuga kursust jätkatakse.

Kaasa tuleb võtta paber, pliiats ja kustutuskuum.

Kursusel tutvutakse ikoonimaalimise aluste, tehnika, maalimisega ning ikooniteoloogiaga.

Ikoonimaalimisest saab osa võtta maksimaalselt 17 osavõtjat. Loengutest võivad osa võtta kõik soovijad.

Õpetajaks on Helena Hirvonen, tuntud Soome ikoonimaalimise koolkonna rajaja Petros Sasaki õpilane.

Osavõtjatelt tasu ei võeta, kuid pisut võib raha kuluda õppematerjalide peale.

Lisateavet kursuse kohta saab **preester Juha Hirvoneni** käest

tel: 055 632 544

e-mail: juha.hirvonen@edu.hel.fi

Osavõetussoovist palume teatada preester Juha e-posti aadressil.

PÜHAD DETSEMBRIS	
04.12, neljapäev	Püha suurmärter Barbara (+306), püha Damaskuse Johannes (+776)
05.12, reede	Püha Savva Pühitsetu (+532)
06.12, laupäev	Püha Nikolaos, Lüükia Müüra linna peapiiskop (4.saj)
09.12, teisipäev	Püha õiglane Anna (Jumalasünnitaja eostamise püha)
12.12, reede	Püha Spiridon Imetegija, Tremithuse piiskop (348), Püha suurmärter Aleksander, Jeruusalemma piiskop (251)

13.12, laupäev	Püha Alaska Herman, kogu Ameerika Imetegija (+1837)
14.12, pühapäev	pühade esivanemate pühapäev
20.12, pühapäev	laupäev enne Jeesus Kristuse sündimise püha, suurmärter Ignatius Jumalakandja, Antiokia piiskop (107), püha Kroonlinna Joann (+1908)
21.12	pühapäev enne Jeesuse Kristuse sündimise püha
20-23.12	Jeesus Kristuse sündimise püha eelpüha
24.12, kolmapäev	Jeesus Kristuse sündimise püha eelõhtu
25.12, neljapäev	Jeesus Kristuse sündimise püha
26.12, reede	Jeesus Kristuse sündimise püha teine päev, Kõigepühama Jumalasünnitaja püha
27.12, laupäev	Jeesus Kristuse sündimise püha kolmas päev, esimene märter ülemdiakon Stefanos (+ 34), <i>EAÕK metropoliit Stefanose nimepäev</i>
28-30.12	Jeesus Kristuse sündimise püha järelpüha
31.12, kolmapäev	Jeesus Kristuse sündimise püha lõpetamine

PALJU AASTAID!

Sünnipäevalapsed	Nimepäevalapsed
06.12 Liidia Aliide Uibo	06.12 Nikolai Lind
11.12 Magdaleena Linda Mägi	07.12 hüpodiaakon Anton Barkov
11.12 Anton Barkov	09.12 Anna livika Sock
11.12 Hillaria Laura Punak	13.12 Lukia Koidula Muru-Eenola
14.12 Arhelaja Ilona Runnel	27.12 Stefanos Sten vähi
16.12 Elpis Elve Vaga	
17.12 Georg Borin	
18.12 Gertrud Kärt Haak	
25.12 Ülev Telvar	
27.12 Antonios Vaido Neigaus	

IGAVENE MÄLESTUS!

Dets. 2003 ülempreester August Kaljukosk

Sisukord:

Preester Orenti läkitus.....	2
Meie Issanda Jeesuse Kristuse sündimise püha.....	4
Kõigepühama Jumalasünnitaja üldine mälestuspäev.....	7
Pühade Aleksandrite elulood.....	7
Kuidas Eesti Rahva Muuseum sai oma hoidlaks meie kiriku ülemise altarisali.....	8
Koguduse kroonika.....	11
Koguduse juhatus annab teada.....	12
Teated.....	13
Pühad detsembris.....	14
Palju aastaid.....	15
Igavene mälestus.....	15

NB! Alates jaanuarikuust 2004 on võimalik tellida Tartu Aleksandri Koguduse Sõnumeid paber- või veebikujul. Tellimishind aastaks on 125.- Tellimissoovist saab teatada Sõnumite toimetuse aadressil.

EAÕK Tartu Püha Aleksandri Kogudus
Postiaadress PK 99, 50002, TARTU
Kiriku aadress Sõbra 19a, 50107, TARTU
tel 052 02317
Arveldusarve Hansapangas konto nr 22 101 141 8473

Koguduse vaimulik preester Orenti orenti@hot.ee
diakon Afrat Laas tel 052 31933 afrat@hot.ee

Sõnumite toimetuse aadress: sassi.kokutus@mail.ee
postiaadress PK 99, 50002, TARTU
tel: 052 31933